

1981-06-25

965/78

SMHI

85. 07. 26

856 252, 323

Förenings till Aa
Kopia lagen 850820

Vänersborgs tingsrätt
Vattendomstolen
Box 267
462 01 VÄNERSBORG

VÄNERSBORGS TINGSRATT
Vattendomstolen
Ink 17. 07. 81
Akt. 119.31.75
Aktbil. 186

Ansökan om tillstånd till Kymmens kraftverk m.m. i Sunne och Torsby kommuner

I ansökan till Vänersborgs tingsrätt, vattendomstolen, har Rottneros Bruk Aktiebolag anhållit om tillstånd enligt vattenlagen (1918:523) till Kymmens kraftverk och till reglering i Rottnan samt av sjöarna Kymmen och Stora Gransjön, allt inom Sunne och Torsby kommuner i Värmlands län. Sökande till företaget är numera Vänerenergi Aktiebolag.

Kymmens kraftverk är avsett för en produktion överstigande 20 000 kilovoltampere och tillåtligheten av företaget skall därför enligt 1 § första stycket vattenrättskungörelsen (1971:789) prövas av regeringen. Vattendomstolen har avgett yttrande över ansökningen den 12 maj 1978.

Rottna älv eller Rottnan rinner upp i Norge och flyter på svenska sidan genom bl.a. Lekvattensjön och sjön Rottnen samt utfaller i Mellan-Fryken vid Rottneros. Sistnämnda sjö avrinner via Nedre Fryken genom Norsälven till Vänern. Rottna älv mottar i sitt nedre lopp biflödet Kymsälven, som i sin tur mottar biflödet Granån. Kymsälven avvattnar bl.a. Kymmen, och Granån bl.a. Stora Gransjön. Stora Gransjön m.fl. sjöar i Granån samt Kymmen och Rottnen är reglerade för kraftändamål. Kraftverk finns i Kymsälven och i Rottna älv nedströms Rottnen och i Norsälven.

Föreliggande ansökan innebär att vatten från Rottnan och Granån efter regleringar i vattendragen överleds genom en bergtunnel till Kymmen, vars regleringsmagasin utökas genom ytterligare sänkning av sjön, samt att vattnet från Kymmen genom en tillloppstunnel leds till ett nytt kraftverk, kallat Kymmens kraftverk, och därifrån genom en avloppstunnel ut i Rottnen. Kraftverket skall förses med en reversibel turbin. Ansökan avser också rätt till pumpning av vatten med denna turbin från Rottnen till Kymmen för senare användning för kraftgenerering under tider då kraften har ett högre värde. Turbinen är avsedd för en vattenförbrukning av 80 m³/s och en effekt av cirka 60 000 kW. Maximal pumpningskapacitet antas bli 60 m³/s. I kraftverket kommer att tillgodogöras fallhöjden mellan Kymmen och Rottnen om maximalt 92,5 m. Det för regleringen i Rottnan planerade magasinet blir 20 km långt med ytan högst 20 m över älvens nuvarande medelvattenstånd. Det beräknas rymma 14 milj. m³ (Mm³). Regleringsmagasinet i Stora Gransjön utökas så att de nuvarande magasinen i Granån om 2,5 Mm³ kommer att uppgå till 5,0 Mm³. Den ytterligare sänkningen av Kymmen medför att magasinet där ökas från 37 till 87 Mm³.

Företaget omfattar regleringsdamm över Rottnan, överledningstunnel med intag vid Rottnan och Granån, utlopp i Kymmen, regleringsdamm vid Stora Gransjön, rensning vid Smalsundet i Kymmen, kraftstationsintag, tilloppstunnel med svallgalleri, kraftstation med tillfart, avloppstunnel med svallgalleri samt utlopp i Rottnen.

Vattendomstolen har funnit företaget tillåtligt enligt 2 kap. 3 § första stycket vattenlagen utom såvitt gäller pumpning vid Kymmens kraftverk under sommaren. Företaget strider enligt vattendomstolen inte mot andra stycket i samma paragraf under förutsättning dels att minimitappningar sker genom Rottnadammen för tillgodoseende av rotnenöringens fortbestånd samt i Granån och Kysälven för bibehållande i möjlig mån av det biologiska livet i åarna, dels att - utöver minimitappningen i Rottnan - erforderliga åtgärder enligt 2 kap. 8 § vattenlagen vidtas med avseende på fisket i Rottnan och Kymmen. Vattendomstolen har vidare hemställt att ett medgivande till företaget avfattas så att domstolen inte betages möjlighet att föreskriva den sänkning av dämmningsgränsen i Rottnamagasinet som domstolen finner möjligt, och att närmare utforma vattenhushållningsbestämmelserna för företaget särskilt med avseende på begränsningen av Kymmens avsänkning under vattenfattiga år samt storleken av ifrågasatta minimitappningar.

Yttranden över ansökningen har avgetts av statens vägverk efter hörande av vägförvaltningen i Värmlands län, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI), kammarkollegiet, riksantikvarieämbetet, lantbruksstyrelsen efter hörande av lantbruksnämnden i Värmlands län, skogsstyrelsen, fiskeristyrelsen efter hörande av fiskeriintendenten i övre södra distriktet, statens naturvårdsverk, arbetsmarknadsstyrelsen, statens planverk, statens industriverk, Sveriges geologiska undersökning, domänverket, chefen för Bergslagens militärområde, länsstyrelsen i Värmlands län efter hörande av Sunne och Torsby kommuner samt Svenska naturskyddsföreningen efter hörande av Värmlands naturvårdsförbund. Skrivelser har vidare inkommit från Rädda-Rottnan-gruppen, arbetsgrupperna Bädde Rottnaälven och Rädda Rottnadalen och Älvräddarnas Samorganisation.

Naturvårdsverket, länsstyrelsen, naturskyddsföreningen, Rädda-Rottnan-gruppen, arbetsgrupperna och Älvräddarnas Samorganisation har bestritt ansökan med hänsyn till företagets verkningar från naturvårds- och fiskesynpunkt. Industriverket anser att frågan om den ekonomiska tillåtligheten av företaget är oklar och att ansökan därför bör kompletteras i denna del. Övriga remissinstanser tillstyrker ansökan eller lämnar denna i huvudsakliga delar utan erinran. Några remissinstanser, bl.a. kammarkollegiet, yrkar att företaget begränsas på det sätt som vattendomstolen har föreslagit. Kammarkollegiet yrkar att regeringen även prövar frågan om en sänkning av dämmningsgränsen sommartid i Rottnamagasinet.

Kammarkollegiet har avgett förslag till särskilda villkor enligt 4 kap. 18 § fjärde stycket vattenlagen.

Sökanden har kommit in med påminnelser.

Riksdagen har i olika sammanhang fattat beslut om att undanta vissa vattendrag från utbyggnad för vattenkraft. Det aktuella företaget berör inte något av dessa vattendrag.

Regeringen finner att företaget är tillåtligt enligt 2 kap. 3 § första stycket vattenlagen utom såvitt gäller pumpningen vid Kymmens kraftverk under sommaren.

Företagets inverkan på naturmiljön och befolkningens trevnad kan, gerom bl.a. de villkor som föreslagits av vattendomstolen, begränsas på sådant sätt att företaget inte strider mot bestämmelserna i andra stycket av samma paragraf. Regeringen finner inte heller att hinder från allmänna planeringssynpunkter föreligger mot företaget.

Regeringen medger enligt 4 kap. 18 § andra stycket vattenlagen att tillstånd på nedan angivna villkor får lämnas till det ansökta företaget utom vad gäller pumpning vid Kymmens kraftverk sommartid.

1. Minimitappningar skall ske genom Rottnadammen för att säkerställa rotnenöringens fortbestånd samt i Granån och Kymsälven för bibehållande i möjlig mån av det biologiska livet i vattendragen.

2. Utöver minimitappningen i Rottnan skall erforderliga åtgärder enligt 2 kap. 8 § vattenlagen vidtas med avseende på fisket i Rottnan och Kymmen.

Det ankommer på vattendomstolen att bestämma den närmare utformningen av dels villkoren om minimitappningar och om åtgärder enligt 2 kap. 8 § vattenlagen, dels övriga vattenhushållningsbestämmelser i målet. Vattendomstolen bör därvid särskilt beakta möjligheterna att sänka dämmningsgränsen i Rottnamagasinet under sommaren och att begränsa avsänkningen av Kymmen under vattenfattiga år.

Som särskilda villkor för företaget bestämmer regeringen med stöd av 4 kap. 18 § fjärde stycket vattenlagen följande.

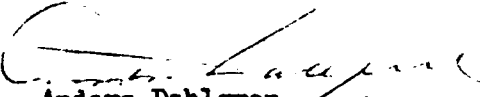
1. Sökanden skall till Sunne kommun betala 500 000 kr. att användas för trivselbefrämjande åtgärder i Uddheden.

2. Sökanden skall bekosta geologiska undersökningar i av företaget berörda områden intill en kostnad av 30 000 kr.

3. Efterlevnaden av vattenhushållningsbestämmelserna skall stå

under tillsyn av Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut som kontrollant.

På regeringens vägnar

Anders Dahlgren

Mats Ericsson

Avskrift till

bostadsdepartementet
 industridepartementet
 vattenöverdomstolen
 statens vägverk
 Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
 kammarkollegiet
 riksantikvarieämbetet
 lantbruksstyrelsen
 skogsstyrelsen
 fiskeristyrelsen
 statens naturvårdsverk (4)
 arbetsmarknadsstyrelsen
 statens planverk
 statens industriverk
 Sveriges geologiska undersökning
 domänverket
 chefen för Bergslagens militärområde
 länsstyrelsen i Värmlands län
 Sunne kommun
 Torsby kommun
 Svenska naturskyddsföreningen
 Rädda-Rottnan-gruppen
 Arbetsgruppen Rädda Rottnaälven
 Älvräddarnas Samorganisation
 Adv. Mikael Alrutz, Alrutz' Advokatbyrå

Fotokopians överensstämmelse
 med originalet intygas i tjänsten

